

ТАЪЛИМ ЖАРАЁНИДА ЗАМОНАВИЙ АХБОРОТ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ

Ғуломова Гулсанам Одилжон қизи

Фарғона вилояти Бешариқ тумани

1-умумий ўрта таълим мактаби

Информатика фани ўқитувчиси

E-mail: gulsanamgulomova683@gmail.com

Аннотация: Мамлакатимизда олиб борилаётган ислохатлар ахборот технологияларини ривожлантириш йўллари, Ақтини шакллантиришда педагогиканинг ўрни.

Калит сўзлар: электрон воситалар, моделлаштириш, компьютер ўқув дастурларига қизиқтириш йўллари, компьютер ўйинлари .Масофавий таълим.ZOOM астури

Ҳозирги вақтда ахборот ва ахборот технологиялари соҳасидан ташқарида мавжудликни тасаввур қилиш қийин. Ҳар хил турдаги ахборотларнинг таборо кўпайиб бориши бизни уни қайта ишлашнинг янги илғор усуллари ва воситаларини жорий қилишга мажбур қилмоқда. Таълим инсон ҳаётининг ажралмас қисми бўлиб, айти пайтда ушбу соҳада янги билимлар манбаи ва ушбу билимларни қўллаш соҳаси ҳисобланади. Ўқув жараёнларида ахборот-коммуникатсия технологияларидан (АКТ) фойдаланиш ҳисобланади. Бугунги кунда ҳар қандай мактаб интизоми бўйича ўқитувчи Акт дан фойдаланган ҳолда дарс ўтиши керак. АКТ дан фойдаланган дарс кўргазмали, ранг-баранг, маълумотли, интерактив бўлиб, ўқитувчи ва ўқувчинининг вақтини тежайди. Ўқувчига ўз тезлигида ишлашга имкон беради, ўқув натижаларини тезкор кузатиб бориш ва баҳолаш имконини беради.

Таълим соҳасида иккита асосий муаммони ҳал қилиш учун ахборот-коммуникатсия технологиялари қўлланилади: ўқитиш ва бошқариш. Ўқитиш жараёнида ахборот-коммуникатсия технологияларидан, биринчидан ўқувчиларга ўқув маълумотларини тақдим этишда, иккинчидан, уларни ўзлаштиришда муваффақиятини кузатишда фойдаланиш мумкин. Компьютер ўқув дастурларидан фойдаланиладиган технологиялар, мултимедиа, проектор, ташувчи воситалар, ўқитиш технологиялари зарур ҳисобланади. Билим олишда, яъни маълум турдаги ахборотларни ўзлаштиришда компьютер тизимининг ёрдами бениҳоя каттадир. Ўқитишда янги ахборот технологияларидан фойдаланиш стандарт анъанавий тизимга нисбатан ўқув жараёнини жадаллаштириб, талабада, ўқувчида илмга қизиқишни оширади, ижодий фаолиятини ўстиради, олинган билимларни мустаҳкамлаш ва билимларни такрорлаш ва назорат қилишни енгиллаштиради. Республикамизда ахборотлаштириш кенг йўлга қўйилиши билан ундаги ҳар бир фуқарога керакли пайтда, керакли миқдорда, керакли сифатда олиш имкониятлари очилмоқда. Кун сайин ҳаётимизнинг ҳар бир соҳасига ахборот-коммуникатсия технологиялари Акт жорий этилиб, касбий фаолиятимизда сифат самарадорлигини оширмоқда. Бугунги кундалик ҳаётимизни нафақат телевизор, радио балки телефон, компьютер, планшет каби қурилмаларсиз ўткази олмай қолдик, улардан фойдаланиб, турмушимиз мазмунини бойитамиз, иш, таълим олишдаги вазифаларимизни енгиллаштирамиз. Ҳозирги кунда барҳа соҳаларда шу жумладан таълим соҳасида ҳам турли фанларни ўқитишда акт имкониятларини жорий этиш долзарб масала ҳисобланади. Педагогнинг Акт соҳасидаги билимлари салоҳияти уларнинг ушбу соҳада малака оширишлари орқали амалга оширилади. Ўқитувчилар интернет воситасида турли илмий-амалий конференциялар, семинарлар материалларидан фойдаланишлари, ҳамкорлар билан тажриба алмашиш мақсадида ҳозирги даврда кенгайиб бораётган ўқитувчилар форумларидан фойдаланишлари ҳам фойдадан ҳоли бўлмайди.

Шундай экан ўқитувчилар замонавий билимга эга бўлган ўқувчиларга дарс ўтишда акт воситаларидан фойдаланиб дарс беришлари даркор. Таълим жараёнига актнинг жорий этилиши ўқитувчига касбий-мутахассислик фаолиятида ривожланиб, катта билим ва тажрибага эга бўлиб боришида муҳим аҳамиятга эга. АКТга оид саводхонлик ўқитувчининг ўқувчилар, ҳамкасблар, ота-оналар олдида ҳурматини янада оширишга хизмат қилади. Таълимга оид сайтлар, веб саҳифалар, ижтимоий платформаларни ҳам ўрни катта чунки ундан ўқувчи, ўқитувчи ҳам бемалол ўзи учун керакли маълумотларни олиши дарсларда фойдаланиши мумкин.

Хозирги кунда масофавий таълим ҳам жуда катта. Масофавий таълимда ўқитиш бу мустақил ўқишдир. Бундай таълимда ўқитувчи, ўқувчи, талаба масофавий таълимдан фойдаланишда компьютер, модем ва телефон қурилмалар билан таъминланган бўлиши керак. Хозирги кунда масофадан ўқитиш дунёнинг кўпгина ривожланган давлатларида кенг тарқалган бўлиб, шу жумладан Ўзбекистонда Республикасида ҳам бу таълим тури бегона эмас. Олий ўқув юр்தларимизда жорий этилган масофавий таълим. Moodle платформаси ёрдамида масофавий таълим ташкил этилган талабалар учун. Бундай таълимда талаба мустақил таълим олади. Ўқув қўлланмалар, адабиётлар, видео дарсликлар, слайдлар, мустақил ишлар, амалий топшириқлар, лаборатория ишлари, синов тестлари, оралиқ ва якуний тестлар ҳам платформага жойланади. Ўқитувчи томонидан талабалар ўртасида видео конференциялар ташкил этиш муҳим. ZOOM дастури орқали конференция дарслари ўтказиш мумкин. Масофавий таълимнинг таркибий қисмига демак ўқитувчи, ўқувчи, талаба ва коммуникатсия кираркан. Масофавий ўқитишда ўқитувчи талабага ўқув материални интернет тизими орқали ўқувчига юборади.

Юқорида таъкидлаганимиздек, бир қатор тавсиялар, педагогик ва психологик жараёнларда кечади, буни ҳар бир ота-она ва ўқитувчи ўйин танлашда эътиборга олиши ва аҳамият бериши талаб қилинади. Бола ёши улғайган сари унинг дунёқараши, ўқиган китоблари, ўйнаган ўйинлари ва

ахборот технологияларининг жадал ривожланаётган инновациялари таъсирида кенгайиб боради. Ота-она энг дастлабки фундамент бўлиб, болага мактабгача бўлган даврда, боланинг қизиқишларига қараб ўйинларни танласа китобни ўқиб бериб унга меҳр уйғотса, китобнинг нима эканлигини, унинг сир-синоатлари ҳақида маълумот берса, боланинг китобга қизиқиши кенгайиб китоб ўқишга иштиёқи шаклланиб боради. Хуллас, ҳозирги замонавий технологияларнинг жадал ривожланаётган, бу даврида бола онгни кадрятларимиз руҳида тарбиялаш ва ривожлантириш учун албатта уларда китобга яъни электрон дарсликлар қўлланмаларга бўлган меҳрни янада кучайтиришимиз мақсадга мувофиқдир.

АКТ-бу ахборот-коммуникатсия технологиялари қисқартмаси.

АКТнинг афзалликлари шундаки, улар маълумотлардан фойдаланишни осонлаштиради, жамоатчилик тушунчасини кенгайтиради, фикрлашнинг янги усулларини илгари суради, таълим соҳасида улар ўқитувчилар ва ўқувчилар ўртасидаги фарқни бартараф этади.

АКТ нинг камчиликлари маълумотлар жуда кўп аммо улар тартибсиз, тарқоқ бу жуда котта бўлиши мумкин. Қурилмалар ва асбоблар платформалар сифатида доимий равишда янгиланишни талаб қилади, шахсий маълумотларнинг заифлиги хавфини оширади. АКТ дан фойдаланиш учун етарли жой ва компьютер технологиялари билан таъминлаш талаб этилади.

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати: (REFERENCES)

1. Ишмухаммедов Р М. Юлдашев. ”Таълим ва тарбияда инноватцион педагогик технологиялар”.

Электрон таълим ресурслар

1. WWW.ziyonet.uz
2. WWW.corcera.org
3. WWW.edunet.uz